

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 330/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. K. B., S., zastúpeného advokátom JUDr. I. C., S., ktorou namietal porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Považská Bystrica v konaní sp. zn. 14 D 310/2007 zo 7. novembra 2007 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne v konaní sp. zn. 5 CoD 3/2008 z 2. februára 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. K. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2008 doručená sťažnosť Ing. K. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 14 D 310/2007 zo 7. novembra 2007 a uznesením Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 5 CoD 3/2008 z 2. februára 2008.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že okresný súd svojím uznesením zo 7. novembra 2007 pod č. k. 14 D 310/2007-14 zamietol návrh na obnovu konania pôvodne vedeného na

okresnom súde pod sp. zn. D 25/1995. Na základe podaného odvolania krajský súd uznesením z 8. februára 2008 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Konanie o dedičstve bolo pôvodne vedené pred notárkou JUDr. E. R., ktorá bola okresným súdom poverená, aby ako súdny komisár prerokovala dedičstvo po poručiťovi J. B. (D.), narodenom ... a zomrelom... Dňa 26. septembra 1995 súdna komisárka JUDr. E. R. vydala uznesenie o dedičstve pod sp. zn. D 25/95, Dnot 56/95, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. decembra 1995. Podľa sťažovateľa predmetné prerokovanie dedičstva súdnou komisárkou JUDr. Z. B. (zrejmy omyl v písaní, pretože tak zo sťažnosti, ako aj z príloh k nej vyplýva, že dedičstvo prerokovala notárka JUDr. E. R., pozn.) nebolo spravodlivým súdnym konaním v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Sťažovateľ popisujúc skutkový stav v sťažnosti uviedol, že 7. mája 2007 pri nahliadnutí do súdneho spisu sa prvýkrát dozvedel o osvedčení o dedičstve z 26. septembra 1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. decembra 1995, ktoré vydala súdna komisárka JUDr. E. R. a ktorým sa jeho brat Ľ. B. a jeho synovec Ing. Ľ. B. stali jedinými dedičmi po jeho otcovi J. B.

Predmetné dedičské konanie podľa sťažovateľa nebolo spravodlivým súdnym (dedičským) konaním z toho dôvodu, že jeho bratom M. B. nebola dodržaná preddedičská dohoda a sťažovateľ bol v tomto dedičskom konaní absolútne ukrátený, pretože jeho brat M. B. ako splnomocnený na zastupovanie v tomto konaní nekonal čestne a podľa predošlej dohody, a tak sa stalo, že sťažovateľ absolútne nič nededil (aj napriek tomu, že zo strany jeho nebohého otca nebol vydedený) a celý majetok bol rozdelený medzi jeho synovca a syna M. B., t. j. Ing. Ľ. B. a jeho brata Ľ. B. Sťažovateľ v sťažnosti ďalej uviedol, že jeho brat M. B., ktorého 10. septembra 1995 splnomocnil na svoje zastupovanie, mu do dňa podania sťažnosti žiadnym spôsobom neoznámil, ako dedičské konanie dopadlo, a taktiež mu nezaslal jeden rovnopis uznesenia o dedičstve z 26. septembra 1995. Podľa názoru sťažovateľa predmetné splnomocnenie z 10. septembra 1995 nemala súdna komisárka vôbec akceptovať, pretože na predmetnom splnomocnení nie je *expressis verbis* uvedené, pre aké konanie je M. B. splnomocnený, a preto predmetné splnomocnenie nemohlo byť relevantným a akceptovateľným splnomocnením na konanie v tejto dedičskej veci za

sťažovateľa. Ďalej sťažovateľ predmetnému splnomocneniu vytkol, že v ňom nie je jednoznačne určené, ktorému M. B. bolo predmetné splnomocnenie údajne určené, a z uvedených dôvodov malo byť zo strany konajúcej notárky - súdneho komisára, odmietnuté, resp. mala žiadať o úplnú konkretizáciu predmetnej osoby. Ďalej sťažovateľ v sťažnosti uvádza ďalšie údajné procesné pochybenia, ktorých sa mala dopustiť notárka v konaní o dedičstve (nesprávny dátum, ku ktorému bol vyhotovený znalecký posudok, nedostatky splnomocnenia udeleného istým R. B. L. B., nedoručovanie písomností sťažovateľovi, absencia úradne overených podpisov na splnomocneniach).

4. Z dôvodov uvedených v sťažnosti sa sťažovateľ podľa svojho vyjadrenia domáhal nápravy podľa čl. 13 dohovoru, ktorý mu zaručuje právo na účinný prostriedok nápravy. Sťažovateľ ako navrhovateľ v 1. rade (spolu so sťažovateľom podala návrh na obnovu konania aj M. B.) podal návrh na obnovu konania v zmysle § 228 ods. 1 písm. a) a b) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a žiadal, aby okresný súd obnovu dedičského konania povolil, pretože sú tu skutočnosti a dôkazy, ktoré ako účastník bez svojej viny nemohol použiť v pôvodnom konaní, a môžu sa vykonať dôkazy, ktoré sa nevykonali v pôvodnom konaní a jednoznačne môžu pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci samej.

5. Okresný súd uznesením zo 7. novembra 2007 pod č. k. 14 D 310/2007-14 zamietol návrh na obnovu konania, ktorý bol súdu doručený 8. augusta 2007. V odôvodnení uznesenia uviedol, že zo spisu sp. zn. D 25/95 zistil, že prerokovanie dedičstva po J. B., zomr. ..., bolo skončené vydaním uznesenia o dedičstve č. k. D 25/95-48 z 26. septembra 1995, ktoré nadobudlo právoplatnosť 1. decembra 1995. Zo splnomocnenia z 10. septembra 1995 okresný súd zistil, že Ing. K. B. splnomocnil M. B. na zastupovanie v predmetnej dedičskej veci, aby v jeho mene dedičstvo prijal alebo odmietol, navrhol a uzatvoril dedičskú dohodu a podpísal zápisnicu z pojednávania. Zároveň splnomocnil M. B. i na preberanie zásielok s následkami doručenia. Navrhovateľ v 1. rade (pred ústavným súdom sťažovateľ, pozn.) zároveň uviedol, že je s M. B. o predmete dedičstva a jeho vyporiadaní dohodnutý a že medzi nimi niet žiadnych sporov. Podľa § 230 ods. 2 OSP po troch rokoch od právoplatnosti rozsudku možno návrh podať len z dôvodov uvedených v § 230 ods. 2

písm. a), b) a c). Podľa § 234 ods. 2 OSP ak súd zamietá návrh na obnovu konania preto, že nie je prípustný, alebo preto, že ho podal niekto, kto naň nebol oprávnený, alebo preto, že je zrejme oneskorený, nemusí nariaďovať pojednávanie. Z citovaných ustanovení pritom vyplýva, že návrh na obnovu konania možno v zásade podať iba do uplynutia troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia, a súd preto návrh zamietol ako zrejme oneskorený, pretože bol podaný po viac ako jedenástich rokoch od právoplatného skončenia dedičského konania. Prvostupňový súd pritom prihliadol aj na to, že v danom prípade nie je žiaden dôvod uvedený v § 230 ods. 2 písm. a), b), c) OSP, ktorý by umožňoval podať návrh na obnovu konania aj po tejto objektívnej lehote. Ďalej súd považoval za vhodné poukázať na to, že vzhľadom na obsah plnej moci (kde je okrem iného vyhlásenie o neexistencii sporov) je zrejme, že M. B. bol spôsobilý účinne zastupovať navrhovateľa v 1. rade (sťažovateľa), a tak jeho nespokojnosť s postupom zástupcu nemôže byť skutočnosťou, ktorá by odôvodnila obnovu konania. Navrhovateľ v 1. rade si napokon zástupcu zvolil dobrovoľne, čo je zrejme z toho, že vo svojom návrhu (ale ani vo svojej reakcii na výzvu na doplnenie podania č. k. D 25/95-75) nepopieral, že podpis na plnej moci z 10. septembra 1995 je jeho.

6. Krajský súd na základe odvolania podaného sťažovateľom uznesenie prvostupňového súdu potvrdil uznesením sp. zn. 5 CoD 3/2008 z 8. februára 2008. Odvolací súd sa v podstate stotožnil so závermi prvostupňového súdu a rovnako dospel k záveru, že v danej veci neboli splnené podmienky pre pripustenie obnovy konania pôvodne vedeného pod sp. zn. D 25/95. Odvolací súd rovnako nezistil žiadny dôvod, ktorý by odôvodňoval postup podľa § 230 ods. 2 OSP, keď obnovu konania možno navrhnúť aj po troch rokoch od právoplatnosti rozhodnutia. Dôvody uvedené v návrhu na obnovu konania nemožno považovať za skutočnosti, ktoré bez svojej viny navrhovateľa nemohli použiť v pôvodnom konaní, pretože v dedičskom konaní nebolo priznané právo na základe trestného rozsudku, ktorý bol neskôr zrušený, rovnako nebolo preukázané, že v pôvodnom konaní bolo rozhodnuté v neprospech navrhovateľov z dôvodu trestného činu sudcu. Námietka navrhovateľa v 1. rade, že v pôvodnom konaní boli porušené jeho základné práva a slobody, rovnako neobstojí, pretože na konštatovanie o porušení základných ľudských práv a slobôd je potrebné rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva. Keďže teda v danej veci navrhovateľa nepreukázali dôvodnosť návrhu na obnovu konania v zmysle § 230 ods. 2

OSP, potom prichádza do úvahy postup podľa § 230 ods. 1 OSP, keď návrh na obnovu konania možno podať do troch mesiacov od času, keď ten, kto obnovu navrhuje, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od času, keď ho mohol uplatniť, najneskôr do troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Pôvodné konanie sp. zn. D 25/95, ktorého obnovu navrhovatelia navrhovali, bolo právoplatne skončené 1. decembra 1995. Navrhovatelia podali návrh na obnovu konania až 8. augusta 2007, teda po viac ako 11 rokoch od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej v pôvodnom konaní. S ohľadom na už uvedené odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 OSP potvrdil.

7. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že vzhľadom na to, že základné práva sú nepremlčateľné, podľa jeho názoru zo strany okresného súdu a krajského súdu tým, že nebola povolená obnova pôvodného dedičského konania, bol hrubým spôsobom porušený zákon Slovenskej republiky a tiež medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách v zmysle čl. 7 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) (Listina základných práv a slobôd v čl. 1, dohovor v čl. 6 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka, Dodatkový protokol k dohovoru v čl. 1). Uvedené medzinárodné normy sú podstatne vyššej právnej sily ako vnútroštátny zákon Slovenskej republiky, konkrétne § 230 OSP. Na základe uvedených skutočností a dôvodov sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť prijal na ďalšie konanie a aby v konaní vo veci samej vyhovel jeho sťažnosti a nálezom rozhodol, že základné právo sťažovateľa upravené čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na okresnom súde uznesením č. k. 14 D 310/2007-14 zo 7. novembra 2007 a v konaní na krajskom súde uznesením č. k. 5 CoD 3/2008-39 z 8. februára 2008 bolo porušené. Sťažovateľ v petite svojej sťažnosti žiadal, aby ústavný súd obidve tieto uznesenia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2

zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu, a keďže pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistil, že táto je zjavne neopodstatnená, rozhodol o jej odmietnutí.

9. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach a záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Pod ústavnosťou v najužšom zmysle treba rozumieť dodržiavanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci, ale aj právnickými osobami a fyzickými osobami. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na

zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

11. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na spravodlivý proces rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

12. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nemá právomoc na preskúmanie uznesenia okresného súdu, keďže jeho preskúmanie patrilo do právomoci krajského súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní sťažovateľa. Na základe toho ústavný súd v súlade s ústavným obmedzením svojho zasahovania do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov posudzoval len uznesenie krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo. V právomoci ústavného súdu zostalo teda posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľa sú zlučiteľné čl. 6 ods. 1 dohovoru.

13. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosťou návrhom treba rozumieť viazanosť petitom sťažnosti, ktorým sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd vyslovil, ktoré práva sťažovateľa boli porušené. V petite svojho návrhu sťažovateľ žiada, aby v konaní vo veci samej ústavný súd vyhovel sťažnosti a nálezom rozhodol, že základné právo sťažovateľa upravené v čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo porušené. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti považoval tie časti odôvodnenia sťažnosti, v ktorých sťažovateľ namieta porušenie iných práv zakotvených v ústave a dohovore, a porušenie iných ustanovení ústavy a dohovoru len za podporné argumenty na preukázanie porušenia práva sťažovateľa na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Podstata základného práva na spravodlivý proces v zmysle dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde, ktorý má rozhodnúť spravodlivo, verejne a v primeranej lehote. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá zodpovedajúca ochrana. Ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľovi bolo garantované právo na spravodlivý proces predovšetkým v riadnom konaní o dedičstve, ktoré prebehlo v roku 1995 pred notárkou ako súdnou komisárkou. Sťažovateľ v súlade s jeho zákonným právom splnomocnil na svoje zastupovanie v tomto konaní svojho brata M. B. Vychádzajúc z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu rozsah tohto splnomocnenia bol vymedzený tak, že splnomocnenec bol oprávnený zastupovať sťažovateľa v predmetnej dedičskej veci, zároveň ho splnomocnil, aby v jeho mene dedičstvo prijal alebo odmietol, navrhol a uzatvoril dedičskú dohodu a podpísal zápisnicu z pojednávania. Taktiež ho splnomocnil na preberanie zásielok s následkami doručenia. Ústavný súd v zmysle § 55 zákona o ústavnom súde vychádza zo skutkových zistení urobených v predchádzajúcich konaniach, ak sa nerozhodne inak. Vzhľadom na to, že sám sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súde uviedol, že svojho brata M. B. 10. septembra 1995 splnomocnil na zastupovanie, ústavný súd nepovažoval okolnosť, či splnomocnenie bolo alebo nebolo udelené, za spornú.

Prípadné nedodržanie „*preddedičskej dohody*“ splnomocnencom pri konaní za sťažovateľa, ani skutočnosť, že podľa sťažovateľa mu splnomocnenec do dňa podania sťažnosti neoznámil, ako dedičské konanie dopadlo, a ani mu nezaslal rovnopis uznesenia o dedičstve, nemôžu podľa ústavného súdu viesť k tomu, že v konaní mohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Udelením splnomocnenia sťažovateľ slobodne, vážne a zrozumiteľne prejavil svoju vôľu splnomocniť svojho brata na to, aby v konaní o dedičstve robil všetky procesné úkony v jeho mene a s účinkami pre neho samého. Obrana sťažovateľa (syna poručiťa), že sa o výsledku konania o dedičstve dozvedel 7. mája 2007 nahliadnutím do súdneho spisu, je účelová a pravdivosť tohto tvrdenia možno s vysokou pravdepodobnosťou, hraničiacou s istotou, vylúčiť. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na jednu zo základných zásad súkromného práva, ktorou je „*vigilantibus iuris*“, teda bdelym patrí právo, alebo nech si každý stráži svoje práva. Ak by sťažovateľ mal skutočný záujem

na ochrane svojho dedičského práva, sám sa mal o svoje právo starať. Ani udelenie splnomocnenia na zastupovanie v tomto konaní ho nezbavilo postavenia účastníka konania so všetkými právami, ktoré mu z postavenia účastníka vyplývajú a medzi ktoré patrí aj právo odvolať plnú moc a právo nahliadať do spisu.

15. Obnova konania je v občianskom súdnom konaní mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý je spôsobilý vyvolať zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia. Predstavuje zákonom povolenú odchýlku od zásadnej požiadavky, ktorou je záväznosť a nezmeniteľnosť právoplatných rozhodnutí. Obnova konania však nie je generálne použiteľná a možno ju povoliť len vo výnimočných prípadoch. Základná idea mimoriadnych opravných prostriedkov totiž vychádza z toho, že právna istota a stabilita nastolené právoplatným rozhodnutím sú v právnom štáte (čl. 1 ods. 1 ústavy) narušiteľné len mimoriadne a výnimočne. Účelom zakotvenia obnovy konania do systému mimoriadnych opravných prostriedkov je umožniť účastníkovi konania nové konanie s novým rozhodnutím vo veci, v ktorej sa konanie už skončilo právoplatným rozhodnutím. Obnova konania má takto umožniť, aby došlo k náprave skutkových omylov, z ktorých sa pri vydaní napadnutého rozhodnutia vychádzalo. Jedným z kritérií prípustnosti obnovy konania je aj dodržanie zákonnej lehoty na podanie návrhu na obnovu konania. Podľa platnej a účinnej zákonnej úpravy možno návrh na obnovu konania podať v subjektívnej trojmesačnej lehote, plynúcej od času, keď sa účastník dozvedel o dôvode obnovy, alebo od času, keď tento dôvod mohol uplatniť. Objektívna lehota na podanie návrhu na obnovu konanie je v zásade trojročná a plynie od právoplatnosti rozsudku. Uplynutím tejto lehoty je v právnom štáte uprednostnená požiadavka právnej istoty nastolenej právoplatným rozhodnutím pred novým konaním (a prípadným novým rozhodnutím) vo veci. Teda ak účastník podá návrh na obnovu konania po uplynutí zákonných lehôt na jej podanie, súd jeho návrh obligatórne zamietne. Zákonná úprava zvyrazňujúc charakter obnovy konania ako mimoriadneho opravného prostriedku navyše uvádza, že navrátenie lehoty na obnovu konania nie je prípustné (§ 230 ods. 3 OSP). Po uplynutí trojročnej lehoty od právoplatnosti rozhodnutia možno návrh na obnovu konania podať len v zákonom povolených prípadoch (§ 230 ods. 2 OSP), a to vtedy, ak dôvodom podania návrhu je:

- že sú tu skutočnosti, rozhodnutia alebo dôkazy, ktoré bez svojej viny účastník nemohol použiť v pôvodnom konaní, pokiaľ môžu privodiť pre neho priaznivejšie rozhodnutie vo veci v prípade, že ide o trestný rozsudok, na základe ktorého sa v občianskom súdnom konaní priznalo právo a ktorý bol neskôr podľa trestnoprávnych predpisov zrušený,
- že bolo rozhodnuté v neprospech účastníka v dôsledku trestného činu sudcu,
- že Európsky súd pre ľudské práva dospel vo svojom rozsudku k záveru, že rozhodnutím súdu alebo konaním, ktoré mu predchádzalo, boli porušené základné ľudské práva alebo slobody účastníka konania a závažné dôsledky tohto porušenia neboli náležite odstránené priznaným primeraným finančným zadost'účením.

Ústavný súd v tejto súvislosti zhodne s odôvodnením napadnutých uznesení prvostupňového súdu, ako aj odvolacieho súdu konštatuje, že žiaden z týchto dôvodov daný nebol, a preto všeobecné súdy postupovali v súlade so zákonom, keď návrh na obnovu konania zamietli (okresný súd), resp. takéto rozhodnutie potvrdili (krajský súd). Ak by súdy postupovali inak, konali by v rozpore s ústavným imperatívom konania len na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy).

16. Právu na spravodlivý proces garantovanému v čl. 6 ods. 1 dohovoru zodpovedá na vnútroštátnej úrovni ústavou garantované právo na súdnu ochranu vyjadrené v čl. 46 ods. 1 ústavy. V zmysle tohto článku sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Článok 51 ods. 1 ústavy ustanovuje, že domáhať sa práva na súdnu ochranu uvedeného v čl. 46 ods. 1 možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú. Z uvedeného potom možno vyvodiť, že účastník konania sa môže domáhať práva na súdnu ochranu spočívajúcu *in concreto* v práve žiadať povolenie obnovy konania len v medziach Občianskeho súdneho poriadku, ktorý upravuje postup pri uplatnení tohto práva vrátane lehôt na jeho uplatnenie. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vtedy, ak koná v súlade s procesno-právnymi predpismi upravujúcimi konanie pred súdom (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, IV. ÚS 36/04).

17. Sťažovateľ sa v petite sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Dohovor ako medzinárodná zmluva o ľudských právach a základných slobodách má prednosť pred zákonom. Ani právo na spravodlivý proces garantované dohovorom však nemožno považovať za absolútne právo, ktoré je dohovorom garantované bez ohľadu na zákonnú úpravu výkonu tohto práva. Dohovor preto nemožno vykladať a uplatňovať tak, aby to bolo v rozpore s ústavou, ktorá v čl. 1 ods. 1 charakterizuje Slovenskú republiku ako právny štát. Z koncepcie právneho štátu vyplývajú viaceré jeho princípy, z ktorých medzi základné patrí aj princíp právnej istoty. Právna istota bola nastolená právoplatným rozhodnutím v konaní o dedičstve 1. decembra 1995. Účinky rozhodnutia sa prejavili okrem iného aj v zmene zápisu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a v období medzi rokom 1995 (právoplatné rozhodnutie v konaní o dedičstve) a rokom 2007 (podaný návrh na obnovu konania) mohlo dôjsť k ďalším právnym úkonom meniacim práva k nehnuteľnostiam, ktoré boli predmetom konania o dedičstve. V tejto súvislosti aj zákonná úprava výslovne ustanovuje, že právne vzťahy niekoho iného než účastníka konania nemôžu byť novým rozhodnutím po povolení obnovy konania dotknuté (§ 235 ods. 4 OSP). Súčasťou práva na spravodlivý proces je aj právo žiadať o obnovu konania, nie však právo, aby obnova konania bola povolená bez ohľadu na čas, ktorý uplynul od právoplatnosti rozhodnutia. Časové obmedzenie prípustnosti obnovy konania je takto vyjadrením požiadavky na prednosť právnej istoty pred zmenou právnych vzťahov, ktoré sú dôsledkom právoplatného rozhodnutia. Generálne pripustenie časovo neobmedzenej prípustnosti obnovy konania v konaní o dedičstve by viedlo k ústavne neakceptovateľnému narušeniu princípu právnej istoty. Jedine v prípadoch ustanovených zákonom, ktoré už boli uvedené (čo však nie je prípad sťažovateľa), možno povoliť obnovu konania aj po uplynutí zákonnej trojročnej lehoty od právoplatnosti rozhodnutia.

18. K námietke sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov ústavný súd uvádza, že nezistil skutočnosti namietané sťažovateľom. Odôvodnenie napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov, osobitne odôvodnenie uznesenia krajského súdu jasne, zrozumiteľne a v náležitom rozsahu dáva odpoveď na otázku, prečo nebolo možné vyhovieť odvolaniu sťažovateľa a povoliť obnovu konania. Ústavný súd pripomína,

že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov veci uvádzaných účastníkom konania. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (napr. García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999). Tieto požiadavky uznesenie krajského súdu spĺňa. Ústavný súd nad rámec požiadaviek odôvodnenia uznesenia o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa uvádza, že sa stotožňuje so závermi všeobecných súdov, v zmysle ktorých prípadná nespokojnosť sťažovateľa s postupom splnomocnenca, ktorého si dobrovoľne zvolil, nemôže byť dôvodom na povolenie obnovy konania.

19. Vychádzajúc z týchto dôvodov ústavný súd dospel k záveru, že všeobecné súdy tým, že nepovolili sťažovateľovi obnovu konania po uplynutí zákonnej lehoty, neporušili právo sťažovateľa na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti preto ústavný súd sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. októbra 2008